

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دادخواهی اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف ایران

موضوع: مشکل قابل اجرا نبودن مواد ۹۵-۱۰۰-۱۴۶-۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم در مورد تولید، عرضه و صدور فرش دستباف که عدم اجرای ماده ۹۵ غیرقابل تطبیق در خرید فرش و به تبع آن غیر اجرائی شدن مواد ۱۰۰-۱۴۶-۱۶۹ عامل شمول جرائم مالی و جزائی به شرح مندرج در ۱۳ ماده جرائم و مجازات قانون مالیات‌های مستقیم از جمله حبس ۲۴-۶ ماه مندرج در ماده ۲۷۴ برای فعالان بخش فرش می‌باشد. صادرات فرش تعطیل و به تبع آن بافندگان و ارائه‌کنندگان خدمات و جمع‌آوری تکمیل آن برای صدور، مشاغل خود را به شرح مذکور در این گزارش از دست می‌دهند.

فرش کالایی است که خانه‌داران مصرف‌کننده داخلی فرش دستباف می‌باشند، کهنه آن را جهت بازسازی و صدور به صادرکنندگان می‌فروشند. بافندگان روستایی با بافت فرش در اوقات غیر کشاورزی و فروش آن برای صدور یا مصرف داخلی بخشی از درآمد سالیانه خود را تأمین می‌کنند. با خشکسالی امسال و پیش‌بینی تداوم آن در سال‌های آتی با حذف خریداری فرش جهت صدور بخشی از هزینه معاش خود را بخصوص با توجه به تورم از دست داده و مجبور به ترک روستاها و مهاجرت به شهرها خواهند بود. با عنایت به مراتب فوق چون خانه‌داران و قالیبافان فاقد کد اقتصادی بوده و امکان ارائه فاکتور فروش طبق ضوابط اعلام شده ندارند لذا رعایت ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم در بخش فرش میسر نبوده. برای احتراز از جرائم مقرر در ۱۳ ماده قانون مالیات‌های مستقیم این بخش محکوم به تعطیل می‌باشند که عوارض ذیل را دارد:

با تصور وصول مالیات از این فعالیت، ضمن عدم وصول مالیات با تعطیل تولید، عرضه و صدور فرش دستباف هزینه مهاجرت، تخلیه روستاها و گسترش شهرها برای اسکان مهاجرین، سرمایه‌گذاری برای تأمین اشتغال فعالان این بخش، تبدیل روستایی تولیدکننده به مصرف‌کننده شهری و... هزینه‌ای چندین ده برابر وصول مالیات تصوری با بیکاری حدود ۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر شاغلین تمام‌وقت یا پاره‌وقت این بخش به دولت تحمیل می‌شود که عامل مشکلات اقتصادی، اجتماعی و امنیتی برای کشور می‌گردد. لذا اجرای ۴ ماده فوق برای بخش فرش فاقد توجیه اقتصادی و عامل مشکلات اجتماعی و امنیتی بوده و آثار منفی آن به مراتب بیشتر از اثر تحریم‌ها در بخش صدور فرش می‌باشد که این اتحادیه مستعدی تصویب ماده واحده‌ای در مورد عدم مشمول مواد ۴ گانه فوق به بخش فرش دستباف از زمان تصویب تغییرات قانون مالیات‌های مستقیم در سال ۱۳۹۴ برای اجرا از سال ۱۳۹۵ می‌باشد.

منطق حذف مواد ۹۵-۱۰۰-۱۴۶-۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم چیست؟

اصل وصول مالیات برای تأمین منابع بودجه کشور برای دستیابی به رشد و توسعه مناسب در نتیجه آماده‌سازی زیرساخت‌های لازم جهت رشد و توسعه تولید، امکانات زندگی و رفاه مردم، تأمین امنیت و امور دفاعی و... از اصول پذیرفته شده در کشورها می‌باشد منتها قوانین مالیاتی نیز تابع ضوابطی می‌باشد که عدم رعایت آن علاوه بر آنکه عامل رشد و توسعه و رفاه مردم و... نمی‌گردد، بلکه مانعی برای دستیابی به اهداف فوق می‌باشد، از جمله موارد مزبور که در این گزارش حائز اهمیت است عبارت‌اند از:

(۱) معافیت‌های مالیاتی برای تقویت تولید اشتغال، صادرات که دولت‌ها به دلیل اهمیت این امور با صرف نظر کردن از وصول بعضی درآمدهای مالیاتی (بخصوص اشتغال و صادراتی)، در مورد کالاهای صادراتی جهت تقویت توان صادراتی در رقابت قیمتی با تولیدات سایر کشورها آن را از مالیات معاف و حتی در بعضی موارد علاوه بر معافیت مالیاتی جوایزی برای صادرات منظور می‌نماید.

(۲) برخی از انواع مالیات به دلیل عدم قابلیت اجرا یا فقدان توجیه اقتصادی آن در برخی بخش‌ها که به دلیل مشکلات اجرائی، تکالیف مقرر برای مؤدی که عدم رعایت آن عامل شمول جرائم مالی و جزائی درجه شش می‌باشد (۶-۲۴ ماه زندان) و فعالین بخش مربوطه مجبور به تعطیل فعالیت شده و ضمن عدم وصول مالیات تصوری در مورد وصول مالیات، عامل ایجاد هزینه تأمین اشتغال بیکاران، کاهش تولید و عرضه کالا، افزایش قیمت‌ها و تورم، کاهش صادرات، کاهش درآمدهای ارزی و... می‌گردد. وصول مالیات توجیه اقتصادی خود را برای دولت و کشور از دست می‌دهد لذا تصویب و اجرای آن بزیان کشور می‌باشد.

(۳) نرخ متعادل مالیاتی عامل تسهیل فعالیت‌های اقتصادی و رشد و توسعه کشور و به تبع آن درآمدهای مالیاتی بیشتر می‌گردد که بر همین اصل با کاهش نرخ‌های غیرمتناسب مالیاتی اوایل انقلاب به سقف ۲۵ درصد ضمن کاهش فرار مالیاتی عامل تشویق سرمایه‌گذاری و وصول مالیات بیشتر گردید.

(۴) معافیت مالیاتی صدور فرش به معنی ایجاد درآمد برای صادرکننده نبوده بلکه به علت تعدد صادرکنندگان فرش که انحصاری نمی‌باشد به دلیل رقابت صادرکنندگان عامل کاهش قیمت و افزایش توان رقابتی در بازارهای بین‌المللی است.

چگونه به دلیل ارتباط زنجیروار ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم غیرقابل اجرا در مورد فرش دستباف با مواد ۱۰۰-۱۴۶-۱۶۹ قانون مزبور عامل شمول ۱۳ ماده جرائم و مجازات مربوط به قانون مالیات‌های مستقیم برای فعالان بخش فرش می‌شود که نتیجه آن بیکاری حدود ۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر شاغلین تمام‌وقت و یا پاره‌وقت این بخش می‌باشد.

در ماده ۹۵ (الحاقی ۵/۱۳۹۴) فوق‌الذکر مقرر شده:

«صاحبان مشاغل موضوع این ماده موظفانند دفاتر و یا اسناد و مدارک حسب مورد را که با رعایت اصول و ضوابط مربوط از جمله اصول و ضوابط مربوط به تنظیم دفاتر تجاری موضوع قانون تجارت در خصوص تجار تنظیم می‌گردد برای درآمد مشمول مالیات نگهداری و اظهارنامه مالیاتی خود را بر اساس آن‌ها تنظیم کنند. آئین‌نامه اجرائی مربوط به نوع دفاتر، اسناد و مدارک و روش‌های نگهداری آن‌ها اعم از ماشینی (مکانیزه) و دستی و نمونه اظهارنامه مالیاتی با توجه به نوع و حجم فعالیت حسب مورد برای مؤدیان مذکور و نیز نحوه ارائه آن‌ها برای رسیدگی و تشخیص درآمد مشمول مالیات به مراجع ذی‌ربط حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارائی می‌رسد.»

در ماده ۱۰۰ اصلاحی (۵/۱۳۹۴) مقرر گردیده:

«مؤدیان موضوع این فصل این قانون مکلفانند اظهارنامه مالیاتی مربوط به فعالیت‌های شغلی خود را در یک سال مالیاتی برای هر واحد جداگانه طبق نمونه‌ای که به‌وسیله سازمان امور مالیاتی تهیه و تنظیم خواهد شد تنظیم و تا آخر خرداد ماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل خود تسلیم و مالیات متعلق را به نرخ مذکور در ماده (۱۳۱) این قانون پرداخت نمایند.»

تبصره (الحاقی ۵/۱۳۹۴) - سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند برخی مشاغل یا گروه‌هایی از آنان را که میزان فروش کالا و خدمات سالانه آن‌ها حداکثر ده برابر معافیت موضوع ماده (۸۴) این قانون باشد از انجام بخشی از تکالیف از قبیل نگهداری اسناد و مدارک موضوع این قانون و ارائه اظهارنامه مالیاتی معاف کند و مالیات مؤدیان مذکور به‌صورت مقطوع تعیین و وصول نماید در مواردی که مؤدی کمتر از یک سال به فعالیت اشتغال داشته باشد مالیات متعلق نسبت به مدت اشتغال محاسبه و وصول می‌شود. «حکم این تبصره مانع از رسیدگی به اظهارنامه‌های مالیاتی

تسلیم شده در موعد مقرر نخواهد بود.»

توجه: اجرای تبصره فوق به معنی معافیت نبوده بلکه وصول مالیات علی‌الرأس می‌باشد، لذا مشکل را حل نمی‌کند.

تبصره ۱ ماده ۱۴۶ مقرر گردیده:

«تبصره ۱- ارائه اظهارنامه مالیاتی، دفاتر و یا اسناد و مدارک موضوع ماده (۹۵) این قانون در موعد مقرر به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌نماید به‌جز مورد بند (ح) ماده (۱۳۹) این قانون که مطابق ماده (۸۵) قانون الحاقی برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۴ عمل می‌شود، شرط برخورداری از نرخ صفر و هرگونه معافیت یا مشوق مالیاتی مندرج در این قانون و سایر قوانین می‌باشد و در صورت عدم ارائه اظهارنامه، دفاتر و یا اسناد و مدارک مذکور، مؤدی مطابق احکام و ضوابط این قانون مشمول مالیات، جریمه و مجازات مقرر در این قانون می‌شود. حکم این تبصره در خصوص مشمولان مواد (۱۴۴) و (۱۴۵) و بندهای (الف)، (ب) و (ز) ماده ۱۳۹ این قانون جاری نمی‌باشد. اجرای حکم این تبصره در خصوص اشخاص حقیقی مشمول ماده (۸۱) این قانون به‌صورت تدریجی و متناسب با ایجاد ظرفیت‌های اجرائی، اداری و حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور خواهد بود.»

در ماده ۱۶۹ (الحاقی ۵/۱۳۹۴) مقرر گردیده:

«ماده ۱۶۹ (الحاقی ۵/۱۳۹۴) - اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این قانون که حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور موظف به ثبت‌نام در نظام مالیاتی می‌شوند مکلف‌اند برای انجام معاملات خود صورت‌حساب صادر و شماره اقتصادی خود و طرف معامله را در صورت‌حساب‌ها، قراردادها و سایر اسناد مشابه درج و فهرست معاملات خود را به سازمان مذکور ارائه کنند.

عدم صدور صورت‌حساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای دیگران و استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معامله خود، حسب مورد مشمول جریمه‌های معادل دو درصد (۲درصد) مبلغ مورد معامله می‌شود عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان امور مالیاتی کشور از طریق روش‌هایی که تعیین می‌شود مشمول جریمه‌ای معادل یک درصد (۱درصد) معاملاتی که فهرست آن‌ها ارائه نشده است، می‌باشد.»

سوابق معافیت وصول مالیات از فعالان بخش فرش و شرایط حاکم بر تولید، عرضه و صدور فرش دستباف

در دوران قبل از انقلاب و حتی تا اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم در ۱۳۹۴/۵ به دلیل حمایت از قشر زحمت‌کش فرش دستباف، تولید، عرضه و صدور فرش طبق مواد ۱۴۱ و ۱۴۲ قانون مالیات‌های مستقیم و بند ۱۳ ماده ۱۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده از پرداخت مالیات معاف بوده علیرغم حمایت‌های فوق در نتیجه اخذ تعهدنامه ارزی با ارزیابی بعضی فرش‌ها با قیمت بالاتر از فروش، سه بار تحریم ورود فرش ایران به امریکا، تثبیت نرخ ارز علیرغم افزایش هزینه تولید فرش که در هر وقفه صدور، بازار توسط رقبا تسخیر گردیده. صادرات فرش از نقطه اوج آن در اوایل انقلاب تقریباً به یک‌چهارم کاهش یافته، تغییر قوانین مالیاتی و تحمیل بار مالیاتی به قیمت آن بعلاوه مشکلات مندرج در ۱۳ ماده قانون مالیات‌های مستقیم نقطه پایانی برای صدور فرش و شروع بیکاری قالی‌بافان فعلی خواهد بود.

از عوامل دیگر مؤثر برای فعالیت بخش فرش، می‌توان به دلایل ذیل توجه نمود:

۱) به‌طور معمول حدود دو سوم فرش دستباف صادر می‌گردد. در بازارهای صادراتی قیمت فرش دستباف (بخصوص تجارتي) می‌بایست با تولیدات رقبایی مانند: هندوستان، پاکستان، افغانستان و... رقابت نماید. با توجه به سهم مزد در قیمت فرش که حدود ۸۰-۷۰ درصد قیمت فرش می‌باشد، مزد ارزان‌تر از ایران، عامل تقویت رقابت رقبای فرش ایران همراه با حمایت‌های ویژه دولت‌های ایشان در بازارهای جهانی است. لذا دولت‌های وقت برای حفظ قدرت رقابت فرش ایران در بازارهای صادراتی از تحمیل بار مالیاتی به تولید، عرضه و صدور فرش برای حفظ توان رقابتی فرش ایران در بازارهای جهانی خودداری می‌نمودند.

۲) تولید فرش به دلیل وابستگی کم به واردات، نیاز به سرمایه‌گذاری بسیار کمتر از بخش صنعت و خدمات، نیاز کمتر به هزینه آموزش به دلیل سابقه طولانی چند هزارساله آموزش تولید آن به‌صورت استاد شاگردی در اکثر قریب به اتفاق روستاها و شهرهای کشور دارد.

۳) نمونه فرش‌های ایرانی در موزه‌های معتبر جهان به‌عنوان برترین برند فرش در جهان، تنها کالای تولیدی کشور می‌باشد که صاحب بهترین برند و استاندارد جهانی است، که در سایر تولیدات رتبه تولیدات کشور خیلی عقب‌تر از تولیدات رقبا می‌باشد. هنر ظریف و مورد قبول فرش نزد جهانیان، فرش را تبدیل به سفیر هنری ایرانیان در سایر کشورها نموده و حضور آن در کشورهای دیگر نشانگر روحیه هنرپرور ایرانیان برخلاف تبلیغات برخی کشورها می‌باشد.

۴) روستاییان به‌طور معمول در فصول غیر کشاورزی با بافت فرش با کمک خانواده‌شان بخشی از درآمد سالیانه خود را با بافت و فروش فرش تأمین می‌نمایند با توجه به خشکسالی به وجود آمده که تداوم آن در سال‌های آتی نیز وجود خواهد داشت و عامل کاهش درآمد روستائیان می‌باشد هر تصمیمی که باعث رکود و عدم فروش فرش

باشد ایشان را مجبور به ترک روستا (تخلیه روستاها که رقم آن متجاوز از ۳۰،۰۰۰ روستا بالغ شده) و مهاجرت به شهرها در پی اشتغال جدیدی خواهند بود که به دلیل نداشتن تخصص‌های فنی و علمی جذب آن‌ها با مشکل روبرو بوده و دولت می‌بایست برای اسکان ایشان شهرها و زیربنای شهری را با هزینه گزاف توسعه دهد، روستایی تولیدکننده به شهرنشین مصرف‌کننده تبدیل شود. مسائل فرهنگی، اجتماعی و حتی امنیتی در شهرها افزایش یابد. تأمین هزینه ایجاد اشتغال جدید مهاجرین نیز برای دولت بار مالی زیادی خواهد داشت.

۵) بیکاری فرش‌بافان با جمعیتی حدود ۲،۰۰۰،۰۰۰ نفر شاغل تمام‌وقت یا پاره‌وقت، عامل ایجاد نارضایتی بین مردم می‌باشد این امر مورد توجه کشورهای دیگر برای فشار روی دولت ایران می‌باشد. به ترتیبی که بعد از انقلاب در سومین تحریم فرش ایران ورود فرش ایران به امریکا که علیرغم عدم کاربرد نظامی یا درآمدی کلان جزء اولین تحریم‌های جدید می‌باشد، خود نیاز به حمایت از تولید، عرضه و صدور فرش را روشن می‌نماید.

۶) با توجه به حدود حداکثر ۴۰۰ میلیون دلار صادرات که با تحریم‌ها سهم آن کاهش خواهد یافت و نصف آن مصرف فرش داخلی حداکثر سهم خرید و فروش سالیانه حدود ۶۰۰ میلیون دلار می‌گردد. بافندگان فرش معمولاً درآمدشان زیر سقف معافیت مالیاتی است. صادرات نیز مانند سایر اقلام صادراتی معاف می‌باشد.

با عنایت به مراتب فوق و محاسبه سود حداکثر ۲۰-۱۵ درصد برای معاملات فرش بین بخش تولید و صدور که حجم آن حداکثر ۲۰۰ میلیون دلار و ۲۵ درصد مالیات آن حدود ۵۰ میلیون دلار خواهد بود. آیا با توجه به توضیحات قبلی، افزایش هزینه‌های دولت برای بخش وصول مالیات، بعلاوه هزینه‌های مندرج در بند ۴ وصول چنین مالیاتی را توجیه پذیر می‌کند؟ یا ادامه حمایت‌های قبلی و معافیت مالیاتی این بخش عامل کاهش هزینه‌های کلان مندرج در بند ۴ دولت نسبت به کسب درآمد مالیاتی تصوری غیرقابل وصول به دلیل تعطیل تولید و صدور فرش به نفع کشور خواهد بود؟

۷) با توجه به اینکه حدود ۸۰-۷۰ درصد ارزش فرش را مزد تشکیل می‌دهد برخلاف تولیدات صنعتی که با پیشرفت تکنولوژی و فن‌آوری ارزان‌تر تمام می‌شوند، به‌علاوه با پیشرفت سریع تکنولوژی تولیدات قبلی مقبولیت و ارزش خود را از دست می‌دهند، درحالی که مزد در تمام کشورها سالیانه با توجه به تورم افزایش می‌یابد فرش از کالاهایی است که به‌طور معمول قیمت کهنه آن بیشتر از قیمت خرید اولیه در داخل کشور یا سایر کشورها می‌باشد به‌عبارت‌دیگر کالایی است که ضمن استفاده، جنبه سرمایه‌گذاری دارد. به‌طور نمونه سودی که خریداران آلمانی در طول زمان از خرید فرش و افزایش ارزش آن برده‌اند بیش از قیمت فرش‌های خریداری شده می‌باشد این امر از جنبه مثبتی برای تشویق خریداران خارجی برای خرید فرش برخوردار می‌باشد.

ما با حدود یک درصد جمعیت جهان سالیانه حدود ۲،۰۰۰،۰۰۰ مترمربع فرش خریداری می‌کنیم. با یک برنامه تبلیغاتی و افزایش میل به مصرف فرش به میزان حداقل ۵ درصد در کشورمان، امکان صدور ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ مترمربع فرش در سال قابل دستیابی است. این امر ضمن افزایش صادرات فرش از بابت حجم بیشتر و افزایش قیمت به دلیل افزایش تقاضا به نفع بخش فرش و کشور خواهد بود.

بخشی از جرائم و مجازات‌ها و محدودیت‌های عدم اجرای شرایط مندرج در مواد ۹۵-۱۰۰-۱۴۶-۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم که در مورد فرش دستباف غیرقابل اجرا می‌باشد:

شماره ماده قانونی	شرح مختصر جرائم و مجازات‌ها و محدودیت‌ها
۱۶۹ (الحاقی ۱۳۹۴/۵)	جرائم ۲ درصد و ۱ درصد
۱۶۹ مکرر (الحاقی ۱۳۹۴/۴/۵)	مسئولیت تضامنی که مسئولین مندرج در این ماده با مؤدی دارند مشمول جریمه‌ای معادل یک‌دوم تا دو برابر مالیات مؤدی خواهند بود.
۱۸۲	مسئولیت تضامنی در وصول مالیات در مورد عدم انجام وصول مالیات دیگران که مؤدی موظف به انجام آن می‌باشد.
۱۸۶	عدم صدور یا تمدید کارت بازرگانی با کسب‌وکار، عدم اعطای تسهیلات مگر به شرط پرداخت یا تعیین تکلیف مالیات مورد مطالبه، عدم ثبت شرکت یا مؤسسه بنام این اشخاص، ثبت عضویت آن‌ها در هیأت مدیره شرکت‌ها مگر به شرط تعیین تکلیف و اخذ مفاصا حساب مالیاتی و ...
۱۹۲	عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر مشمول جریمه غیرقابل بخشش معادل ۳۰ درصد مالیات متعلق و ...
۱۹۳	عدم ارائه دفاتر قانونی، تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان یا عدم ارائه دفاتر مشمول ۲۰ درصد مالیات برای هریک از موارد فوق.
۱۹۴	چنانچه درآمد ابراز شده با تشخیص سازمان امور مالیاتی بیش از ۱۵ درصد اختلاف داشته باشد علاوه بر پرداخت جرائم تا سه سال از هرگونه بخشودگی‌های مقرر در این قانون محروم خواهد بود.
۱۹۵	جریمه تخلف مدیران شخص حقوقی در مورد عدم تسلیم اظهارنامه ماده ۱۱۴ این قانون یا اظهارنامه خلاف به ترتیب ۲ درصد و ۱ درصد سرمایه پرداخت شده در زمان انحلال.
۱۹۷	عدم تسلیم صورت یا فهرست قراردادهای یا مشخصات مؤدی در موعد مقرر یا خلاف واقع ۲۰ درصد برای مالیات حقوق پرسنل و ۱ درصد قراردادها.
۱۹۸	در مورد شرکت‌های منحل مدیران شرکت‌های غیردولتی برای پرداخت مالیات دوران تصدی خود با شرکت تعهد تضامنی دارند.
۱۹۹	هر شخصی حقیقی در مورد کسر و ارسال مالیات مؤدیان در صورت تخلف مشمول ۱۰ درصد جریمه نسبت به مالیات و ۲/۵ درصد جریمه عدم پرداخت مالیات برای هر ماه تأخیر می‌باشد.
۲۰۱	اگر مؤدی به قصد فرار از مالیات از روی علم و عمد به ترازنامه، حساب سود و زیان یا دفاتر و اسناد و مدارکی استناد کند یا برای سه سال از ارائه اسناد خودداری نماید، برای سه سال علاوه بر جرائم و مجازات‌ها از کلیه معافیت‌ها محروم خواهد شد.
۲۰۲	ممنوع‌الخروجی مؤدیان مالیاتی در صورت عدم پرداخت مالیات ۲۰ درصد سرمایه ثبت شده یا مبلغ پنج میلیارد ریال و ...
۲۷۴	عدم رعایت موارد مذکور در قانون به شرح ۷ مورد مندرج در این ماده مشمول مجازات درجه ۶ (۶- ۲۴ ماه زندان) می‌باشد.

قانون مالیات‌های مستقیم با آخرین اصلاحات مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱

(خلاصه مواد و تبصره‌های مربوطه)

فصل پنجم: مقررات عمومی

...

ماده ۱۶۹ (اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱)

اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این قانون که حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور موظف به ثبت نام در نظام مالیاتی می‌شوند، مکلفاند برای انجام معاملات خود صورتحساب صادر و شماره اقتصادی خود و طرف معامله را در صورتحساب‌ها، قراردادها و سایر اسناد مشابه درج و فهرست معاملات خود را به سازمان مذکور ارائه کنند.

- عدم صدور صورتحساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای دیگران و یا استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود، حسب مورد مشمول جریمه‌ای معادل دو درصد (۲درصد) مبلغ مورد معامله می‌شود. همچنین عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان امور مالیاتی کشور از طریق روش‌هایی که تعیین می‌شود مشمول جریمه‌ای معادل یک درصد (۱درصد) معاملاتی که فهرست آن‌ها ارائه نشده است، می‌باشد.

تبصره ۱- در صورتی که طرف معاملات اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این ماده، اشخاص حقیقی مصرف کننده نهایی کالا یا خدمات و نیز اشخاص حقیقی مشمول موضوع ماده (۸۱) این قانون باشند درج شماره اقتصادی اشخاص مذکور الزامی نیست.

مصرف کننده نهایی موضوع این تبصره شخص حقیقی است که کالاها و خدمات را متناسب با نیاز خود برای مصارف شخصی خریداری کند و از آن برای عرضه کالاها و خدمات به دیگران استفاده ننماید.

ماده ۱۶۹ مکرر (اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱)

به منظور شفافیت فعالیت‌های اقتصادی و استقرار نظام یکپارچه اطلاعات مالیاتی، پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مؤدیان مالیاتی شامل مواردی نظیر اطلاعات مالی، پولی و اعتباری، معاملاتی، سرمایه‌ای و ملکی اشخاص حقیقی و حقوقی در سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد می‌شود.

- وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شهرداری‌ها، مؤسسات وابسته به دولت و شهرداری‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که اطلاعات مورد نیاز پایگاه فوق را در اختیار دارند و یا به نحوی موجبات تحصیل درآمد و دارایی برای اشخاص را فراهم می‌آورند، موظفاند اطلاعات به شرح بسته‌های ذیل را در اختیار سازمان امور مالیاتی کشور قرار دهند.

الف- اطلاعات هویتی:

۱- اطلاعات هویتی و مکانی اشخاص حقیقی و حقوقی

۲- مجوزهای فعالیت اقتصادی و همچنین مجوزهای مربوط به انجام معاملات تجاری و عقد قراردادها

ب- اطلاعات معاملاتی اشخاص:

۱- معاملات (خریدوفروش دارایی‌ها، کالاها و خدمات)

۲- تجارت خارجی (واردات و صادرات کالاها و خدمات)

۳- قراردادهای مربوط به انجام معاملات و فعالیت‌های تجاری

۴- قراردادهای مربوط به انجام عملیات پیمانکاری و هرگونه خدمات

۵- اطلاعات مربوط به خریدوفروش ارز و سکه طلا

۶- اطلاعات انواع بیمه‌نامه‌های صادره و خسارت‌های پرداختی

۷- بارنامه و صورت وضعیت حمل‌ونقل بار و مسافر

پ- اطلاعات مالی، پولی و اعتباری و سرمایه‌های اشخاص:

۱- جمع گردش سالانه (دوره مالی) نقل‌وانتقال سهام و سایر اوراق بهادار

۲- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع حساب‌های بانکی

۳- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع سپرده‌ها و سود آن‌ها

۴- تسهیلات بانکی اعم از ارزی و ریالی در قالب کلیه عقود و همچنین کلیه تعهدات اعم از گشایش اعتبار اسنادی و تنزیل اعتبار اسنادی، ضمانت‌ها و نظایر آن

ت- اطلاعات دارایی‌ها، اموال و املاک و همچنین نقل‌وانتقال آن‌ها

.....

فصل ششم: وظایف اشخاص ثالث

ماده ۱۸۲

کسانی که مطابق مقررات این قانون مکلف به پرداخت مالیات دیگران می‌باشند و همچنین هرکس که پرداخت مالیات دیگری را تعهد یا ضمانت کرده باشد و کسانی که بر اثر خودداری از انجام تکالیف مقرر در این قانون مشمول جریمه‌ای شناخته شده‌اند در حکم مؤدی محسوب و از نظر وصول بدهی طبق مقررات قانونی اجرای وصول مالیات‌ها با آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۱۸۶ (اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱)

صدور یا تجدید یا تمدید کارت بازرگانی و پروانه کسب یا کار اشخاص حقیقی یا حقوقی از طرف مراجع صلاحیت‌دار منوط به ارائه گواهی از اداره امور مالیاتی ذی‌ربط مبنی بر پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیاتی قطعی شده می‌باشد و در صورت عدم رعایت این حکم مسئولان امر نسبت به پرداخت مالیات‌های مزبور با مؤدی مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

تبصره ۱- اعطای تسهیلات بانکی به اشخاص حقوقی و همچنین صاحبان مشاغل از طرف بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری منوط به اخذ گواهی‌های زیر خواهد بود:

۱- گواهی پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیاتی قطعی شده.

۲- گواهی اداره امور مالیاتی مربوط مبنی بر وصول نسخه‌ای از صورت‌های مالی ارائه شده به بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری.

ضوابط اجرائی این تبصره توسط سازمان امور مالیاتی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲- به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می‌شود مبلغی معادل یک در هزار درآمد مشمول مالیات قطعی شده صاحبان درآمد مشاغل را وصول و در حساب مخصوص در خزانه منظور نموده تا در حدود اعتبارات مصوب بودجه سالانه به تشکل‌های صنفی و مجامع حرفه‌ای که در امر تشخیص و وصول مالیات همکاری می‌نمایند پرداخت نمایند. وجوه پرداختی به استناد این ماده از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.

تبصره ۳- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است، اسامی مدیران مؤسسات و شرکت‌هایی که بدهی مالیاتی اعم از مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده دارند و همچنین اسامی هر یک از مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره مؤسسات و شرکت‌ها که به علت صدور اسناد (صورتحساب) مبتنی بر انجام معاملات غیرواقعی در نظام اقتصادی از جمله امور مالی و مالیاتی کشور محکومیت قطعی یافته‌اند را به همراه مشخصات آنان به اداره ثبت شرکت‌ها اعلام کند.

اداره مذکور موظف است ثبت شرکت یا مؤسسه به نام این اشخاص و همچنین ثبت عضویت آن‌ها در هیأت مدیره آن شرکت و سایر شرکت‌ها و مؤسسات را برای بدهکاران مالیاتی منوط به تعیین تکلیف و اخذ مفاصاحساب مالیاتی از سازمان امور مالیاتی کشور کند.

- در تخطف صدور اسناد (صورتحساب) مبتنی بر انجام معاملات غیرواقعی مندرج در این ماده نیز اداره ثبت شرکت‌ها موظف است از انجام ثبت شرکت یا مؤسسه به نام اشخاص یادشده و همچنین ثبت عضویت آن‌ها در هیأت مدیره آن شرکت و سایر شرکت‌ها و مؤسسات به مدت سه سال خودداری کند.

تبصره ۴- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است فهرست اشخاص حقوقی را که طی پنج سال فاقد فعالیت تلقی می‌شوند به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اعلام کند. سازمان مذکور مکلف است از تاریخ اعلام سازمان امور مالیاتی کشور ثبت هرگونه تغییرات در مورد این اشخاص را منوط به اخذ مفاصاحساب مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور کند.

ماده ۱۹۲ (اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱)

در کلیه مواردی که مؤدی یا نماینده او که به موجب مقررات این قانون از بابت پرداخت مالیات مکلف به تسلیم اظهارنامه مالیاتی است چنانچه نسبت به تسلیم آن در موعد مقرر اقدام نکند، مشمول جریمه غیرقابل بخشودگی معادل سی درصد (۳۰ درصد) مالیات متعلق برای اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این قانون و (۱۰ درصد) مالیات متعلق برای سایر مؤدیان می‌باشد.

حکم این ماده در مورد درآمدهای کتمان شده در اظهارنامه‌های تسلیمی و یا هزینه‌های غیرواقعی نیز جاری است.

تبصره- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است تکالیف و وظایف مؤدیان مالیاتی در مورد نحوه تنظیم و مواعد زمانی تسلیم اظهارنامه مالیاتی را از طریق رسانه ملی، روزنامه‌های کثیرالانتشار و سایر وسایل ارتباط جمعی به اطلاع عموم برساند.

ماده ۱۹۳ (اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱)

نسبت به مؤدیانی که به موجب این قانون و مقررات مربوط به آن مکلف به نگهداری دفاتر قانونی هستند در صورت عدم تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان یا عدم ارائه دفاتر مشمول جریمه‌ای معادل بیست درصد (۲۰ درصد) مالیات برای هر یک از موارد مذکور خواهند بود.

تبصره- عدم تسلیم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان در دوره معافیت موجب عدم استفاده از معافیت مقرر در سال مربوط خواهد شد.

ماده ۱۹۴

مؤدیانی که اظهارنامه آنها در اجرای مقررات ماده (۱۵۸) این قانون مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، در صورتی که درآمد مشمول مالیات مشخصه قطعی با رقم اظهار شده از طرف مؤدی بیش از پانزده درصد (۱۵ درصد) اختلاف داشته باشد علاوه بر تعلق جرایم مقرر مربوط که قابل بخشودن نیز نخواهد بود تا سه سال بعد از ابلاغ مالیات مشخصه قطعی از هرگونه تسهیلات و بخشودگی‌های مقرر در قانون مالیات‌ها نیز محروم خواهند شد.

ماده ۱۹۵

جریمه تخلف آخرین مدیران شخص حقوقی از لحاظ عدم تسلیم اظهارنامه موضوع ماده (۱۱۴) این قانون ظرف مهلت مقرر یا تسلیم اظهارنامه خلاف واقع به ترتیب عبارت است از دو درصد و یک درصد سرمایه پرداخت شده شخص حقوقی در تاریخ انحلال.

ماده ۱۹۷

نسبت به اشخاصی که به شرح مقررات این قانون مکلف به تسلیم صورت یا فهرست یا قرارداد یا مشخصات راجع به مؤدی می‌باشند، در صورتی که از تسلیم آنها در موعد مقرر خودداری و یا برخلاف واقع تسلیم نمایند، جریمه متعلق در مورد حقوق عبارت خواهد بود از ۲ درصد حقوق پرداختی و در خصوص پیمان کاری ۱ درصد کل مبلغ قرارداد و در هر حال با مؤدی متضامناً مسئول جبران زیان وارده به دولت خواهند بود.

ماده ۱۹۸ (اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱)

- در شرکت‌های منحل، مدیران تصفیه اشخاص حقوقی و در سایر شرکت‌ها مدیران اشخاص حقوقی «غیردولتی» به‌طور جمعی یا فردی، نسبت به پرداخت مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی و همچنین مالیات‌هایی که اشخاص حقوقی به‌موجب این قانون و قانون مالیات بر ارزش افزوده مکلف به کسر یا وصول یا ایصال آن می‌باشند و در دوران مدیریت آنها قطعی شده باشد با شخص حقوقی مسؤلیت تضامنی خواهند داشت. این مسؤلیت مانع از مراجعه ضامن‌ها به شخص حقوقی نیست.

ماده ۱۹۹ (اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱)

هر شخص حقیقی یا حقوقی که به‌موجب مقررات این قانون مکلف به کسر و ایصال مالیات مؤدیان دیگر است در صورت تخلف از انجام وظایف مقرر علاوه بر مسؤلیت تضامنی که با مؤدی در پرداخت مالیات خواهد داشت، مشمول جریمه‌ای معادل ده درصد (۱۰ درصد) مالیات پرداخت نشده در موعد مقرر و دو و نیم درصد (۲/۵ درصد) مالیات به ازای هر ماه نسبت به مدت تأخیر از سررسید پرداخت، خواهد بود.

- چنانچه مالیات توسط دریافت کننده وجوه پرداخت شود، در این صورت جریمه دو و نیم درصد (۲,۵ درصد) موضوع این ماده تا تاریخ پرداخت مالیات توسط مؤدی مزبور از مکلفین به کسر و ایصال مالیات، مطالبه و وصول خواهد شد.

ماده ۲۰۱

هرگاه مؤدی به قصد فرار از مالیات از روی علم و عمد به ترازنامه و حساب سود و زیان یا به دفاتر و اسناد و مدارکی که برای تشخیص مالیات ملاک عمل می‌باشد و برخلاف حقیقت تهیه و تنظیم شده است استناد نماید یا برای سه سال متوالی از تسلیم اظهارنامه مالیاتی و ترازنامه و سود و زیان خودداری کند علاوه بر جریمه‌ها و مجازات مقرر در این قانون از کلیه معافیت‌ها و بخشودگی‌های قانونی در مدت مذکور محروم خواهد شد.

ماده ۲۰۲ (اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱)

وزارت امور اقتصادی و دارائی یا سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند از خروج بدهکاران مالیاتی که میزان بدهی قطعی آن‌ها برای اشخاص حقوقی تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط از بیست درصد (۲۰ درصد) سرمایه ثبت شده و یا مبلغ پنج میلیارد (۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال، سایر اشخاص حقوقی و اشخاص حقیقی تولیدی از ده درصد (۱۰ درصد) سرمایه ثبت شده و یا دو میلیارد (۲.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال و سایر اشخاص حقیقی از یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال بیشتر است، از کشور جلوگیری نماید. حکم این ماده در مورد مدیر یا مدیران مسئول اشخاص حقوقی خصوصی بابت بدهی قطعی مالیاتی شخص حقوقی اعم از مالیات بر درآمد شخص حقوقی یا مالیات‌هایی که به موجب این قانون شخص حقوقی مکلف به کسر و ایصال آن می‌باشد و مربوط به دوران مدیریت آنان بوده نیز جاری است. مراجع ذی‌ربط به اعلام وزارت یا سازمان مزبور مکلف به اجرای این ماده می‌باشند. حکم این ماده در مورد اشخاص عازم سفر واجب با درخواست و تأیید مراجع ذی‌ربط اعزام کننده مبنی بر میسور نبودن پرداخت بدهی مالیات مربوط، با اخذ تضمین لازم جاری نمی‌باشد.

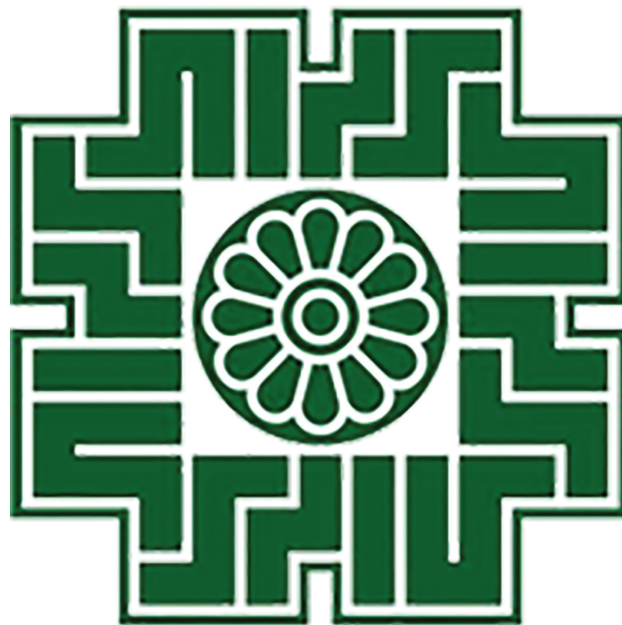
ماده ۲۷۴ (الحاقی، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱)

موارد زیر جرم مالیاتی محسوب می‌شود و مرتکب یا مرتکبان حسب مورد، به مجازات درجه شش محکوم می‌گردند:

- تنظیم دفاتر، اسناد و مدارک خلاف واقع و استناد به آن.
- اختفای فعالیت اقتصادی و کتمان درآمد حاصل از آن.
- ممانعت از دسترسی مأموران مالیاتی به اطلاعات مالیاتی و اقتصادی خود یا اشخاص ثالث در اجرای ماده (۱۸۱) این قانون و امتناع از انجام تکالیف قانونی مبنی بر ارسال اطلاعات مالی موضوع مواد (۱۶۹) و (۱۶۹) مکرر) به سازمان امور مالیاتی کشور و وارد کردن زیان به دولت با این اقدام.
- عدم انجام تکالیف قانونی مربوط به مالیات‌های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده در رابطه با وصول یا کسر مالیات مؤدیان دیگر و ایصال آن به سازمان امور مالیاتی در مواعد قانونی تعیین شده.
- تنظیم معاملات و قراردادهای خود به نام دیگران، یا معاملات و قراردادهای مؤدیان دیگر به نام خود برخلاف واقع.
- خودداری از انجام تکالیف قانونی در خصوص تنظیم و تسلیم اظهارنامه مالیاتی حاوی اطلاعات درآمدی و هزینه‌ای در سه سال متوالی.
- استفاده از کارت بازرگانی اشخاص دیگر به منظور فرار مالیاتی.

- تبصره ۱- اعمال این مجازات نافی اعمال محرومیت‌های مندرج در قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۹۰/۰۸/۰۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام نیست.
- تبصره ۲- اعلام جرائم و اقامه دعوی علیه مرتکبان جرائم مزبور نزد مراجع قضایی از طریق دادستانی انتظامی مالیاتی و سایر مراجع قانونی صورت می‌پذیرد.
- توجه: مجازات درجه ۶ به معنی ۶ تا ۲۴ ماه زندان می‌باشد.

سازمان امور مالیاتی کشور

اتحادیه تولیدکنندگان وصادرکنندگان فرش دستباف ایران

آدرس: تهران، خیابان خیام، بازار پاچنار، کوچه فراشباشی، شماره ۹۸

کد پستی: ۱۷۹۴۱-۱۱۶۳۶

تلفن: ۵۵۶۱۴۲۲۹ - ۵۵۶۳۴۳۴۳

فکس: ۵۵۶۰۳۳۳۵

www.ircpe.com